

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windplan Groen, Flevoland

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport

20 december 2017 / projectnummer: 3258

1. Hoofdpunten van het milieueffectrapport (MER)

De Vereniging Windkoepel Groen wil een windpark realiseren in de gemeenten Dronten en Lelystad. Onderdeel van dit voornemen is het verwijderen en deels vervangen van de bestaande windturbines in het plangebied. Het windplan 'Groen' moet circa 300–400 MW groot worden. Dit zijn, afhankelijk van het vermogen, circa 98 tot 148 windturbines. Het park geeft voldoende energie voor 215.000 tot 285.000 huishoudens.¹ Met windplan Groen wordt uitvoering gegeven aan het windbeleid uit het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland (hierna: 'het Regioplan').² Om een goed onderbouwde keuze te kunnen maken in het rijksinpassingsplan³ en de omgevingsvergunningen⁴ worden de milieueffecten beschreven in een milieueffectrapport (MER)⁵.

De Commissie⁶ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een onderbouwing met beschrijving/ verbeelding van de te onderzoeken opstellingen binnen en buiten de plaatsingszones uit het Regioplan;
- Een overzicht en vergelijking van de (cumulatieve) milieueffecten van de alternatieven in de aanlegfase en de gebruiksfase (waaronder de dubbeldraaiperiode⁷). Geef voor de kwantificeerbare effecten ook een relatieve vergelijking van de alternatieven;
- De mogelijkheden om met behulp van redelijkerwijs te nemen maatregelen de hinder te beperken. Beschrijf daarbij in hoeverre door het verwijderen van bestaande turbines de natuureffecten van de nieuwe turbines worden opgeheven en wat de effecten tijdens een eventuele "dubbeldraaiperiode" zijn.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. De samenvatting moet daarom als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

---

¹ Uitgaande van een energieproductie van 750 miljoen tot 1 miljard kWh per jaar.

² Het Regioplan is een structuurvisie voor Zuidelijk en Oostelijk Flevoland waarin het ruimtelijk planologische kader voor de toekomstige windparken is vastgelegd. Het Regioplan is een uitwerking van de Structuurvisie Windenergie op Land van het Rijk uit 2014. Het Regioplan deelt Zuidelijk en Oostelijk Flevoland op in vier deelgebieden. De initiatiefnemers in een deelgebied maken samen één plan dat voldoet aan de doelstellingen van het Regioplan. Windplan Groen wordt het plan voor projectgebied Oost. Provinciale Staten van Flevoland hebben op 16 juli 2016 het Regioplan vastgesteld.

³ Omdat het gaat om een windenergieproject met een vermogen van 100 megawatt of meer, is de rijkscoördinatie-regeling van toepassing. Dit betekent dat de ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken een rijksinpassingsplan moeten vaststellen. Hiervoor moet een plan-MER worden opgesteld.

⁴ Voor de realisatie van het windpark moeten omgevingsvergunningen worden verleend. Hiervoor moet een m.e.r.-beoordeling worden doorlopen. De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om direct een MER op te stellen.

⁵ Omdat voor de activiteit gelijktijdig een plan en vergunning worden voorbereid waarvoor de procedure voor de milieueffectrapportage moet worden doorlopen, gaat het om een gecombineerd plan- en project-MER.

⁶ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt via de link [3258](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

⁷ De periode dat de nieuwe en te saneren turbines gelijktijdig (kunnen) draaien.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Concept notitie reikwijdte en detailniveau Windplan Groen van 28 augustus 2017 (hierna: notitie R&D).

2. Voornemen/ alternatieven en referentiesituatie

2.1 Voornemen/ alternatieven

Algemeen

In het MER zullen meerdere alternatieven worden onderzocht waarbij gevarieerd wordt met locaties van turbines en afmetingen van turbines. Geef in het MER een heldere beschrijving met kaart- en beeldmateriaal van de alternatieven. Geef ook aan hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen.

Beschrijf voor zover thans mogelijk de aard en locatie van bijkomende voorzieningen en activiteiten zoals heiwerkzaamheden, meetmasten, bekabeling, wegen en transformatorgebouwen.

Beschrijf globaal het verloop en de planning van de aanlegfase. Geef per cluster van turbines aan hoe de sanering van bestaande turbines hierop aansluit.

Binnen de plaatsingszones van het Regioplan

De locatie van de opstellingslijnen van de windturbines is voor een groot deel al vastgelegd in de plaatsingszones van het Regioplan. Geef in het MER aan welke keuzes binnen deze zones nog mogelijk zijn voor de plaatsing en afmeting van de windturbines en of die leiden tot onderscheidende alternatieven⁸.

Buiten de plaatsingszones van het Regioplan

In de notitie R&D wordt aangegeven dat windturbines buiten de plaatsingszones (wellicht) ook nodig zijn omdat delen van die zones niet meer goed te benutten zijn of te klein zijn om een rendabel project te krijgen. Dit komt door:

- (de uitbreiding van) vliegveld Lelystad;
- dalende SDE-subsidiering.

Onderbouw in het MER welke locaties buiten de plaatsingszones uit het Regioplan in aanmerking komen voor de plaatsing van windturbines. Ga daarvoor in ieder geval in op:

- De bestaande en toekomstige beperkingen waaronder vliegveld Lelystad (zoals vastgelegd in het Luchthavenbesluit)⁹, bestaande windturbineparken en hoogspanningsleidingen.
- De inmiddels verleende vergunningen voor windparken in het gebied (en de eventuele opschaling van vergunde windparken).

---

⁸ Ga hierbij ook in op het zweefvliegerterrein Biddinghuizen, zie zienswijze Zweefvliegclub Flevo.

⁹ Zie ook zienswijze Lelystad airport.

- De randvoorwaarden uit het Regioplan voor zover die doorwerken in de vormgeving van de alternatieven. Landschap is daarbij een belangrijk aspect omdat in het Regioplan veel aandacht is besteed aan situering van de plaatsingszones in relatie tot de ruimtelijke hoofdstructuur van het landschap. Geef aan welke invloed afwijking van het Regioplan heeft op die samenhang.
- De in het Beeldkwaliteitsplan¹⁰ geformuleerde ontwerpprincipes, bijvoorbeeld de aansluiting van verschillende lijnfragmenten op elkaar. Indien wordt afgeweken van deze ontwerpprincipes moet dit helder worden gemotiveerd.

Uit de analyse van opstellingen binnen en buiten de plaatsingszones zal mogelijk volgen dat het beoogde vermogen niet kan worden opgesteld. Geef in dat geval aan of en waarom dit leidt tot een bijstelling van de doelstelling dan wel tot een aanpassing van het voornemen.

Dubbeldraaien

Onderdeel van het voornemen is het saneren en deels vervangen van de bestaande windturbines in het plangebied. Bestaande en nieuwe turbines gaan mogelijk gedurende een nog onbekende termijn dubbeldraaien. Beschrijf de effecten van de situatie waarbij wordt uitgegaan van maximaal dubbeldraaien en gebruik dit als worst case situatie.

2.2 Referentie

Beschrijf en onderbouw de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Geef daarbij aan in hoeverre de locaties Olstertocht, Ansjovistocht en de Zeebiestocht tot de referentiesituatie behoren gezien de verleende vergunningen.

3. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

3.1 Algemeen

De milieueffecten in de aanlegfase en de gebruiksfase zijn naar hun aard zeer verschillend. De Commissie vindt het daarom van belang om bij de beschrijving van de milieueffecten van de alternatieven onderscheid aan te brengen in effecten tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase (waaronder de dubbeldraaifase).

Tevens vindt de Commissie het van belang dat de kwantitatief vast te stellen milieueffecten van de alternatieven ook per opgewekte kWh worden weergegeven om een goede vergelijking

---

¹⁰ De gemeenten Dronten en Lelystad hebben voor de drie deelgebieden uit het Regioplan in deze gemeenten een gezamenlijk beeldkwaliteitsplan (BKP) opgesteld. In het BKP zijn de landschappelijke randvoorwaarden voor de grootschalige windturbines nader uitgewerkt.

te kunnen maken. Dit is van belang omdat alternatieven met grote milieueffecten dankzij een hoge opbrengst dan relatief goed kunnen scoren. Alternatieven met minder milieueffecten maar een lage opbrengst kunnen slechter scoren als de effecten per kWh worden uitgedrukt.

3.2 Energieopbrengst

Bereken de energieopbrengst van de windturbines op basis van betrouwbare windstatistieken en eventuele opbrengstgegevens van operationele windturbines. Geef ook aan welke opbrengstdervingen (kunnen) ontstaan door mitigerende maatregelen zoals stilstandsvoorzieningen voor bijvoorbeeld natuur en leefomgeving.

3.3 Landschap

Deze paragraaf van het advies bouwt voort op het eerder gemaakte beeldkwaliteitsplan voor de regio waarin al veel informatie over de beoogde en verwachte landschappelijke effecten is opgenomen en waarin de onderzoekslijnen voor het MER zijn uitgezet. De Commissie werkt hierna een aantal van die lijnen verder uit.

Ze adviseert om de typische karakteristieken van het landschap te analyseren en te beschrijven en daarbij de volgende aspecten te betrekken: ontstaansgeschiedenis, geometrie, openheid, grootschalige en kleinschalige structuren, oriëntatie, aanwezige zichtlijnen en horizon. Geef aan in welke mate deze aspecten in het studiegebied uniek zijn voor Nederland.

Breng in het MER de landschappelijke gevolgen van de alternatieven in beeld. Onderzoek hoe de configuraties van windturbines zich verhouden tot de bestaande patronen en structuren in het landschap en wat er zal veranderen in de mate van openheid. Illustreer dit door een kwalitatieve visualisatie met fotomontages en/of 3D-projecties. Maak deze visualisaties vanaf ooghoogte, van dichtbij en van grotere afstand, vergezeld van een beschrijving van het beeld en de locatie op kaart. Maak deze visualisaties in ieder geval vanuit de volgende standpunten:

- de woonkernen: Dronten, Ketelhaven, Biddinghuizen, Harderhaven en Elburg. Ga daarbij ook in op de mate van 'insluiting' van Biddinghuizen gezien de ligging midden in het plangebied;
- de recreatiekernen aan de overzijde van de omliggende randmeren;
- de belangrijke doorgaande wegen en lokale wegen en toeristische routes;
- de lengterichting van de lange geknikte lijnen in de oostflank.

Verlichting

Hinder als gevolg van turbineverlichting voor de luchtvaartveiligheid is een belangrijk aandachtspunt voor omwonenden van windparken, zo blijkt uit projecten die elders in Nederland zijn uitgevoerd, discussies bij participatietrajecten en ook uit het onderzoek bij het Prinses Alexiapark.¹¹ Dit aspect speelt nadrukkelijk bij dit project gezien de nabijheid van het vliegveld Lelystad, met de vele verschillende windturbines met lampen op verschillende hoogtes als gevolg.

---

¹¹ Onderzoek uitgevoerd in 2015: <https://www.nuon.com/nieuws/nieuws/2015/onderzoek-windmolenverlichting-prinses-alexia-windpark-afgerond/>.

Windturbines met een tiphoogte van meer dan 150 meter hoogte of gelegen nabij primaire (water)wegen, luchthavens en laagvliegroutes moeten worden voorzien van obstakelverlichting. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet hierop toe en heeft hierover een informatieblad 'Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland' (30 september 2016)¹² uitgebracht. In dit blad zijn verschillende opties voor signaalverlichting weergegeven. Deze verschillen qua zichtbaarheid en hinderlijkheid voor de omgeving. Ook kunnen deze opties een rol spelen bij het behouden van 'duisternis' wat in bepaalde delen van Nederland wordt nagestreefd.

Onderzoek en beschrijf in het MER de invloed van verlichting op de beleving van het park overdag en bij nacht. Geef aan welke mogelijke opties er zijn om deze (eventuele) hinder terug te dringen. Daarbij kan worden gedacht aan de mogelijkheid van vaste in plaats van knipperende lampen, het dimmen van de verlichting bij goed zicht¹³ of innovatieve opties zoals de mogelijkheid om verlichting op radardetectie te laten reageren. Maak daarbij gebruik van het informatieblad.¹⁴ Geef in het MER kwalitatief aan wat de verschillen zijn tussen deze opties voor de beleving van het park.¹⁵

Interferentie

Houd rekening met de interferentie van bestaande en in uitvoering zijnde windparken in de deelgebieden Noord en Zuid van het Regioplan. Ga ook in op visuele wisselwerking met hoogspanningsleidingen. Geef ook aan of er sprake is van interferentie tussen de plaatsingszones onderling en geknikte lijnen binnen de lange plaatsingszones in de oostflank en de lijnen in verschillende richtingen en haaks op elkaar.

Verskillende typen turbines

Door de hoogtebeperking van vliegveld Lelystad kunnen in één plaatsingszone windturbines voorkomen die van elkaar verschillen qua hoogte, rotordiameter en gondeltype en die op verschillende onderlinge afstanden staan. Laat zien wat het landschappelijke effect is van deze hoogte- en vormverschillen per lijn en voor het windturbinepark als totaal.

3.4 Natuur

Het voornemen kan in de gebruiksfase leiden tot extra sterfte onder vleermuizen en vogels door aanvaring met een turbine en tot aantasting van leefgebied van deze soortgroepen door barrièrewerking en verstoring. In de aanlegfase kunnen mogelijk ook populaties van andere diersoorten of standplaatsen van beschermde planten beïnvloed worden.

---

¹² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/11/15/aanduiding-van-windturbines-en-windparken-op-het-nederlandse-vasteland>

¹³ Houd er rekening mee dat door de draaiende rotorbladen ook vast brandende lampen (op de gondel) aan de bovenwindse zijde als knipperend worden ervaren.

¹⁴). Indien hieraan behoefte is, of hiervoor noodzaak bestaat (bijvoorbeeld gezien duisternis doelen) neem dan deze studie in het MER op zodat hiermee rekening gehouden kan worden in planregels en/of vergunningvoorschriften.

¹⁵ De Commissie acht visualisaties van de verlichting weinig zinvol tenzij dit in een 'bewegend' model kan worden gesimuleerd.

Geef een overzicht van de soorten die binnen het studiegebied voorkomen en van de functie en de regionale/landelijke betekenis van het studiegebied voor deze soorten.

Geef voor de aanlegfase in het MER ten minste het volgende weer:

- Het gebied waarbinnen beschermde soorten beïnvloed kunnen worden door werkzaamheden, zoals de aanleg van (tijdelijke) wegen, grondverzet, (tijdelijke) ontwatering of bemaling en verstoring door licht, geluid en trillingen;
- De aard van de effecten en de soorten die hierdoor beïnvloed worden;
- Relevante mitigerende maatregelen.

Geef voor de gebruiksfase in het MER ten minste het volgende weer:

- De effecten op vleermuizen per soort door sterfte en eventuele aantasting van foerageerroutes door verstoring en barrièrewerking. Ga voor relevante soorten in op de gevolgen voor relevante populaties;
- Een onderbouwde indicatie van het te verwachten aantal aanvaringsslachtoffers onder broedvogels, in het gebied verblijvende vogels buiten het broedseizoen (rekening houdend met slaaptrekbewegingen) en onder vogels tijdens de seizoenstrek. Zet de ingeschatte extra sterfte af tegen de 'natuurlijke sterfte';
- De verstoring waardoor soorten hun voormalig leefgebied mijden, en barrièrewerking waardoor er wordt omgevlogen door broedvogels en buiten de broedtijd pleisterende ganzen, watervogels en steltlopers;
- De mate waarin de verschillende rotorhoogtes en -diameters uitwerken op het aantal slachtoffers en op de mate van verstoring/barrièrewerking bij vleermuizen en vogels;
- De mate waarin door het verwijderen van bestaande turbines de natuureffecten van de nieuwe turbines worden opgeheven en wat de effecten tijdens een eventuele "dubbel-draaiperiode" zijn.
- Andere relevante mitigerende maatregelen zoals bijvoorbeeld stilstandsvoorzieningen.

Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

Via externe werking kunnen er mogelijk gevolgen zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden: Arkemheen, Eemmeer & Gooimeer Zuidoever, IJsselmeer, Kettelmeer & Vossemeer, Lepelaarplassen, Markermeer & IJmeer, Naardermeer, Oostvaardersplassen, Veluwe, Veluwerandmeren en het Zwarte Meer. Beschrijf welke mogelijke gevolgen op de gebieden optreden.

Toets de mogelijke gevolgen aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden, rekening houdend met verbeteropgaven en huidige staat van instandhouding. Geef aan of en zo ja, op grond waarvan met zekerheid kan worden gesteld dat significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden (afzonderlijk en in cumulatie met andere activiteiten en projecten¹⁶) op voorhand zijn uit te sluiten. Ga daarvoor na of de 1%-mortaliteitsnorm van het streefaantal van een bepaalde soort uit een bepaald Natura 2000-gebied als gevolg van aanvaringen met windturbines wordt overschreden. Ga tevens na in hoeverre door verstoringen of barrièrewerking van de windturbines huidige foerageergebieden en trekroutes van de doelsoorten minder zullen worden gebruikt. Indien significante gevolgen niet zijn uit

---

¹⁶ Bij cumulatie dienen alle projecten/activiteiten meegenomen te worden die zeker of waarschijnlijk gerealiseerd zullen worden, en gecombineerd met het voornemen/ alternatieven een groter effect op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen hebben dan het voornemen/ alternatieven afzonderlijk.

te sluiten, dient een Passende beoordeling te worden opgesteld. Hierin kunnen de mitigerende maatregelen worden verwerkt. Neem deze Passende beoordeling herkenbaar op in het MER.

Gevolgen voor het Natuur netwerk Nederland (NNN)

Geef de NNN-gebieden (inclusief ecologische verbindingzones) duidelijk aan op kaart en beschrijf de 'wezenlijke kenmerken en waarden' aan de hand van de natuurbeheertypen. Ga na of het voornemen/ alternatieven in de aanleg- of gebruiksfase gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Indien compensatie noodzakelijk is, geef dan aan op welke wijze deze kan worden uitgevoerd.

Gevolgen voor beschermde soorten

Ga in op de mogelijke gevolgen voor soorten die op grond van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Ga na of voor dit project de 1%-mortaliteitsnormen worden overschreden voor vogel- of vleermuissoorten. Ga in op de gevolgen voor de staat van instandhouding, mede rekening houdend met cumulatieve effecten, en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Indien de gunstige staat van instandhouding voor bepaalde beschermde soorten in gevaar komt, of al is overschreden¹⁷, werk uit in hoeverre het verwijderen van turbines volledig voldoet als mitigatie of in hoeverre aanvullende mitigerende maatregelen als een stilstandvoorziening nodig zijn. Motiveer op grond waarvan verondersteld wordt dat een eventueel benodigde ontheffing wordt ontleend.

3.5 Veiligheid

Ga bij de plaatsing van windturbines nabij de waterkering Knardijk ook in op eventuele effecten op de dijk.¹⁸

4. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

---

¹⁷ Ga bijvoorbeeld voor vogels de staat van instandhouding na op www.sovon.nl/nl/soortinformatie.

¹⁸ Zie ook de zienswijze Waterschap Zuiderzeeland.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening in het MER moeten worden behandeld en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. Peter van der Boom

Ir. Jan Jaap de Graeff (voorzitter)

Drs. Sjef Jansen

Drs. Jeltje Siedsma (secretaris)

Ing. Caspar Slijpen

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Voor een besluit over een rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat (<http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer>). Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C22.2, "De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark met 20 of meer windturbines". Een MER is ook nodig als effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven.

Bevoegd gezag

De ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken zijn coördinerend bevoegd gezag

Initiatiefnemer

De Vereniging Windkoepel Groen

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 2 december 2017 van het bevoegd gezag heeft ontvangen, gelezen en voor zover relevant voor het milieueffectrapport in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3258](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

